

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l. gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Važne opazke gledé suhega cepljenja ameriških trt na stalnem mestu.

Približuje se čas suhega cepljenja ameriških trt na stalnem mestu. To se vrši lahko ali tikoma tal, meter visoko ali pa še više nad tlam. Tikoma tal se vrši suho cepljenje na stalnem mestu tam, kjer nimamo namena, cepljene trte grubati. Meter visoko ali še višej se pa cepi, ako se namerava cepljene trte zagrubati. No, naj se vrši suho cepljenje na stalnem mestu nizko ali visoko, paziti je treba na gotove točke, katere so jako važne v dosego kolikor mogoče ugodnega uspeha. In na te točke hočemo naše vinogradnike danes opozoriti.

Prva je ta-le: Cepiti prični vsak, naj jih že cepi nizko ali visoko, šele tedaj, kadar bodo ameriške trte že dobro ped dolge pognanke imele, in ne prej. Druga: Ameriške pognanke omandaj — omuli — že tri do štiri dni prej, kakor se cepljenja lotiš, vse popolnoma proč. Tretja: Kadar cepiš, pazi da pride najnižje oko cepiča na nasprotno stran najvišega omandanega pognanka ame-

riške podloge. Ako pride najnižje oko cepiča na isto stran, na kateri se je najvišji omandani pognank podloge nahajal, ni to nikakor prav, ker je to protinaravno. Četrta: Rezne ploščice delaj na podlogi kakor tudi na cepiču krajše ko mogoče ter se zamaškom in žico poveži požlahtnitev kar se da trdo. Peta: Tikoma tal izvršene požlahtnitve nikar ne osipluj se zemljo ali ovijaj z mahom, ampak gole pusti, saj se pusti tudi visoko izvršene gole. Osipane ali z mahom ovite požlahtnitve imajo to napako za posledico, da se iz podloge rasteče pognanke o pravem času ne vidi, ne zapazi, vsled tega tudi o pravem času ne odstrani, in — požlahtnitev je za nič, se posuši. Šesta: Nizko pri tleh izvršenim požlahtnitvam napravi pod požlahtnitvijo dve do tri rane, puščaj podlagi, kakor pravimo, da po ranah kolikor toliko soka odteče, ker sicer se cepiči v preobilnem soku utope. Sedma: Obhodi požlahtnitve gotovo vsak teden, in omandaj vse pognanke na podlogi popolnoma. To delaj noter do konca junija, kajti navadno proti koncu junija take požlahtnitve še le poženejo. Osmo: Ako se pa le prepričaš, da se požlahtnitev sponesla ne

PODLISTEK.

Vest.

Češki napisal Al. Jirásek, poslovenil Savo Savič.

(Dalje.)

Kirasir, ki mu je odsekal roki, mož velik kakor ober, silen in cvetoč, si je obrisal krvavo sabljo v plašč. V tem so ga dohiteli tudi ostali vojaki, sami kirasirji v črnih oklepih in belih plaščih, vsi moške velike in močne postave.

Mlad častnik, ki je načeljeval četi, je pogledal Francoza, uprl oster pogled v kirasirja ter očitajoč rekel:

„Kaj si storil?“

„To je Francoz.“

„Toda prosil je za milost. Vpil sem nad teboj.“

„Vodila me je strast, nisem čul.“

„Da bi ti roka odrevenela! To je zavrtni umor!“ Poročnik je nekaj časa grmel nad kirasirjem, ki je mračno povetil glavo. Potem pa je

zlezal s konja in se sklonil k ubogemu Francozu, ki je ležal v nezavesti. Trenotek pozneje je pognal jeden izmed kirasirjev na poročnikov ukaz konja proti osamelim kočam, da bi našel pomoči, in drugi, to je bil provzročitelj te strašne rane, je odjezdil k eskadronu, ki je jezdil nedaleč za njimi, in pri katerem je bil tudi ranocelnik. Bilo je videti, kakor da hoče ta velikanski kirasir svojega konja do smrti upehati, tako ga je priganjal. — Toda bilo je zastoj. Predno je prišla pomoč, je bil vojak z armade Napoleona Velikega mrtev.

Kirasirji so odjezdili. — Vaščani so pustili vojaka v obcestnem jarku, da ga pokopljejo drugo jutro. Tu je ležal sam in ni vedel, da je nastal temni, jesenski mrak, da se je vlegla na tihi kraj mrzla, zvezdnata noč, katere se je revež tako bal. Odsekane, s krvjo oblite roke so ležale poleg mrtveca. Kri na njih se je že sesedla in potemnela. Toda roke, zalite s svežo krvjo, je videl oni velikanski kirasir. Sedel je sam, ločivši se od tovarišev, ki so ležali ne daleč proč ob ognu.

bode, potem pusti ameriški trti par pognankov na miru rasti in poveži jih k kolu, da trt popolnoma ne pokončaš. Deveta: Nikar ne pozabi trt, katere so požlahtnitev sprejele, pridno proti peronospori škropiti. Peronospora napade namreč tako požlahtnjene trte kaj rada, ker imajo proti drugim trtam kaj nežne pognanke in ker je za časa, ko pognanki nastajajo, že prav toplo, peronospori prav ugodno vreme. Nepravilno poškropljene požlahtnitve ne dozore pognankov, oni se ne spremene do zime v les, in — pozebejo. Deseta: Zamaškov ne odjemlji požlahtnitvam pred septembrom, in še takrat preščeni le žicne vezi, zamaške pa ne odstranuj. Trte zagrubaj še pred nastopom zime.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Državni poslanci so na velikonočnih počitnicah. Pa marljivejši jih ne uživajo dosti: okoli hodijo in poročajo volilcem.

Slovenci smo izgubili vrlega zastopnika v državni zbornici: poslanec dr. Sušteršič se je odpovedal mandatu. Za nas bo to velika izguba in škoda. Bil je podjeten, odločen in izvrsten poslanec, ki se je neustrašeno potegnil ob raznih prilikah za pravice slovenskega naroda. V spominu bo vedno Slovincem njegov krasni govor ob vseslovenskem shodu. V spominu bo Slovincem, zlasti izvenkranjskim, njegovo prizadevanje in delovanje, da bi se obe slovenski stranki v deželnem zboru spravile in skupno postopale proti Nemcem. Zakaj da je v teh resnih časih odstopil s političnega prizorišča, se ne ve natanko. Sam pravi v oklicu do svojih volilcev, da se bo sedaj z vso

Gledal je pred sé s temnim pogledom in neprenehoma je videl sklenjeni roki ubogega vojaka, tudi, ko se je obrnil v stran, tudi, ko je zamižal, tudi, ko je konečno zaspal. Videl jih je natančno, zalite s svežo krvjo, žareče v strašni temi. —

II.

Izmed starih vojakov, ki so se bojevali proti Napoleonu, sta živela tudi v naši okolici dva: Stari Kudrna in stari Vlček. Stari Kudrna je bil revež in je beračil; bil je to star dedek belih las z zaslužnim križcem na prsih. Bil je zelo dobrohoten, vedno se je smehljaj, vse je rad sprejemal v dar in nam otrokom je kaj povedal, kako pripovedko ali kaj o tujih deželah, katere je poznal in jih je sam prepotoval, ko je bil v vojski.

Stari Vlček, mož kakor gora, toda že nekoliko sključen, vpadlega in razoranega lica, je živel dobro. Bil je pri sinu hišniku „Dvorski Vlček“, kakor so ga imenovali, se je malokedaj nasmejal. Hodil je neprenehoma v vojaškem plašču, na ka-

vnemo posvetil gospodarski organizaciji slovenskega kmeta. Morda se bo pa njegovim volilcem še posrečilo ga pregovoriti, da se bo dal zopet voliti.

Stranke Nemških levičarskih poslancev kar tekmujejo, katera si bo priborila zmago nad vsemi drugimi; vzlasi je na delu brezobzirna Schönerer-Wolfova stranka. Izključnega gospodarstva se hoče polastiti. Gorje kakemu nemškemu poslancu, ki je malo drugačnega mnenja kakor sta Schönerer ali Wolf. V listih in pri shodih ga precej zgrabita za lase in ga strahovito premikastita. To delata tudi s takimi poslanci, ki so ju v jesenskem zasedanju državnega zbora pri divji borbi proti vladi še krepko podpirali. To je imenitno. Prej so poslušali Volka (Wolfa) in so mu pomagali tuliti, zdaj jih pa isti Volk grize in bije in suje. Pa saj dobrota je sirota. Mi Slovani nimamo nič proti temu, če se Nemci malo praskajo med seboj. Kako zvesti Avstrijci pa da so ti nemški nacionalci, se je lepo pokazalo oni dan, ko je obhajal bivši nemški kancelar Bismark obletnico rojstnega dne. Na vseh krajih so ti avstrijski prvaki prirejali slavnosti v proslavo tega dne. In navduševali so se za Bismarka in „Vsenemčijo.“

Na Mažarskem so velikonočni pondeljek imeli slavnost petdesetletnice spominskega dne, ko so bili l. 1848. potrjeni ustavni zakoni za dežele ogerske.

Kaj je novega po širokem svetu?

Med Španijo in Zveznimi severo-ameriškimi državami je vojska — kolikor se more sedaj sklepati — neizogibna. Velevlasti evropske so se sicer obrnile do predsednika Zveznih držav ameriških z namenom, da bi posredovale med njimi

terem se je lesketal zaslužni križec, i v jeseni, ko je bil varuh na vrtu in je kadil, i v poletju, ko je nadzoroval delavce. Malo je govoril in bil je često zamišljen in mrzel. Zadnji čas so opazovali, da si otipava pogosto desno roko in jo ogleduje, in kadar je le mogel je sedel na klopico pred hišo proti solncu in je tu zavihal rokav vojaškega plašča ter ogreval poraščeno žilavo roko na toplih solčnih žarkih.

Tu je naletel nanj nekoč zdravnik, ki je bil pri oskrbnikovi hčeri in ga je oskrbnik spremljal. Mladi zdravnik, ki je bil prvič tukaj, se je zanimal za vojaškega dosluženca in se je začel z njim pogovarjati.

„Pri katerih ste služili?“

„Pri kirasirjih.“

„Pri katerih? Pri českih?“

„Ne, pri lotarinških, številka 7.“

„Kje ste se bojevali?“

„Pri Lipskem in v Francozih.“

„Ste bili ranjeni?“

in med Spanijo, da bi naredile spravo. Tudi papež so po svojih poslanikih v Madridu in Ameriki izrazili željo, naj bi se mirno pobotale Amerika in Spanija. Pa najbrže bodo vsi poskusi narediti spravo mirnim potom zastoj. Bojaželjna stranka v Ameriki sili v predsednika, naj napove vojsko. In predsednik ter kongres se bosta najbrže udala temu pritisku. Spanci se pripravljajo za vojsko na vse kriplje. Oni imajo zase pravico: Otok Kuba, zaradi katerega se sedaj gre, je španska last že 400 let. Torej imajo pravico do njega in ne smejo trpeti, da bi kdo drugi segal v njih pravice. Bojaželjni Američani pa se zanašajo na svoj denar.

Piše se nam:

Iz Novega mesta. [Koncert „Glasbene Matice“ in „Dolenjskega pevskega društva.“] Novo ustanovljena šola „Glasbene Matice“ v Novem mestu obeta postati vredra osrednjega društva v Ljubljani.

Začetek je bil težak, a železna vstrajnost vrlega društvenega predsednika g. dr. Volčiča in požrtvovalnost vseh tukajšnjih krogov ste premagali vse zapreke, katere so se stavile mlademu društvu.

Da trud ni bil zaman, pokazal je veliki koncert, kojega sta priredila združena zbor „Glasbene Matice“ in „Dolenjskega pevskega društva“ dne 2. aprila v Novem mestu.

Brez ovinkov bodi poyedano, da je bil ta koncert jeden najlepših — mogoče najlepší, koji so se priredili v Novem mestu v teku zadnjih let.

Združena društvena zbor — močna do 70 pevk in pevcev — žela sta pod spretnim vodstvom nadarjenega pevovodje g. Ign. Hladnika s svojimi pesmimi pravcat triumf.

Mnogo truda je bilo treba, da je spravil gosp. Hladnik svoj pevski zbor do one širje glasbene izobrazbe, katero je pokazal pri svojem nastopu, — to

je naravno, a trud pevovodje bil je bogato poplačan in burni aplauz in živo odobravanje, katero je sledilo vsakej pevski točki, pokazalo je, da je občinstvo ponosno na pevski zbor in njih pevovodjo.

Narodne pesmi „Zadnji kozarec“, „Rožmarin“ ter „Sem slovenska deklica“, tele so se dovršeno lepo, s finim čustvom in pravilno deklamacijo. Napravile so na vsakega globok utis.

Kot solistinji ste nastopili v dveh težkih Hoffmeisterovih pesmih „Slovo“ in „Pogovor“ domači moči gospici Alb. Sark-ova in M. Dolenčeva in ste vseskozi pohvalno rešili težko nalogo.

Kot ljubi gostje so nas počastili s svojim sodelovanjem mojstri Hoffmeister, Junek in Vedral

V Wieniawski-jevi „Legendi“ pokazal se je g. Vedral, v Kaanovem „Senu“. Chopin ovi „Polonesi“ in Gaderewski-jevem „Menuetu“ g. Hoffmeister kot nadarjen umetnik. Oba je občinstvo prijazno odlikovalo.

Največji vspeh dosegel pa je g. Junek, ki je s svojo igro naravnost očaral občinstvo. Eminentna tehnika, lepa kantilena njegove igre in fin muzikalen čut, vse to mu pri vsakem nastopu osigura popolno zmago.

Junekova „Romanca“ in Davidovov „Pri vodometu“, že na sebi lepi skladbi, pridobili ste še veliko po izbornej igri tega umetnika. Občinstvo ni nehalo s svojim aplauzom, dokler ni dodal še en komad. Mi prav iz srca čestitamo gospodu Juneku na lepem vspehu, kojega je dosegel.

Z mogočnim Haydnovim zborom „Nebesje oznanja mogočnost božjo“ zaključil se je koncert.

Vsi, ki smo mu prisostovali, zapustili smo ga zadovoljni, želeči, da nam podari „Glasb. matica“ in „Dol. pevsko društvo“ kmalu zopet podoben koncert.

Koncert je bil dobro obiskan, bil bi pa lahko še boljše; bodi to opomin za one, koje smo pogrešali na tem za Novo mesto in sodelujoče častnem večeru.

Iz Novega mesta. — Obrtniki zdramite se! Prišli so resni časi za nas, ali mi le nedelavno čakamo. Ako bode šlo tako dalje, bomo kmalu primorani mirovati in tovarnam in kapitalu za sužnja postati. Ali obrtniki, pogum! krepko se združimo, še moremo pa

„Niti enkrat.“

„Mislil sem, da mogoče na roki. Ogrevate si jo. Ali vas boli?“

„Da,“ odvrne stari kirasir in namrši goste, sive obrvi. „Suši se mi.“ Doktor se je nasmejaj.

„Pokažite jo,“ in ogledoval je močno žilavo roko, ki je morala imeti velikansko moč. Kirasir je kakor nehote podal roko, in ko jo mu je zdravnik spustil in rekel, da mu zapiše za njo neko zdravilo, se je čudno zasmejal in rekel:

„To nič ne koristi.“

„Kako to veste?“

„Ker se mi roka posuši.“

„Zakaj?“

„Hm, tako —“ toda dalje ni govoril. Oskrbnik je pogledal pomenljivo zdravnika, zmajal z ramami ter rekel zamišljenemu doslužencu: „Kakor mislite. Premislite si to. Jutri bo gospod zopet tukaj.“ — Gospoda sta odšla, govoreča o čudnem starcu. Ta je pa, zanja se niti meneč, zopet položil

roko na solnce in ogrevaje si jo gledal na njo s temnim pogledom.

Drugega dne, ko je zdravnik zopet prišel, so zastoj iskali starega Vlčka. Ni ga bilo niti na dvorišču niti na vrtu. „Ne mara moje pomoči,“ je rekel zdravnik. „Morebiti da zdravnikom ne verjame.“ „Tega ne mislim, kajti nedavno, ko je obolelo njegovemu sinu dete, je šel starec sam v mesto po zdravnika, in to po noči, dasi sta mu sin in mlada soproga to branila.“ „Čudno.“ V tem je prišel mimo hišnik. Oskrbnik ga je poklical in mu povedal, kako je njegov oče svojeglaven. „Ni svojeglaven, milostni gospod,“ je odvrnil hišnik, obrnjen k zdravniku. „On ne nasprotuje zdravnikom, toda to — kako bi rekel — to je — „vest.“ Misli, da ima to za kazen, da mu je Bog to namenil. — Sicer zdaj ni nič rekel, toda kakor mi je enkrat pred leti pripovedoval.“

Hišnik je pripovedoval gospodoma, kako je njegov roditelj, ko je bil v vojski, po lipski bitvi,

tudi moramo nekaj zmagati, ako se zveže no v obrtne zveze cele dežele. To se pa more tako zgoditi: Najprvo se morajo obrtniki enega okrajnega glavarstva zediniti. Potem pa vse obrtne zveze k glavni zvezi „Ljubljana“ pristopiti. Tako bomo krepko združeni, da se bo delalo skupno. Pri nas v Novem mestu se že snuje taka obrtna zveza. Gospodje obrtniki, poprimite se teh obrtnih zvez, ker naš sovražnik kapital in špekulacija ne mirujeta in nam malim obrtnikom želita pogin. Toraj pristopite pogumno v obilnem številu k tej obrtni zvezi, da bomo potem v nekoliko letih lahko rekli: „precej smo že dosegli,“ ker le v velikem številu obrtnikov bo de moč. Kaj nam koristi jeziti se in tarnati, da ni dela, ne zaslužka, da nam je delo slabo plačano, ako smo mi razcepljeni v dva sovražna tabora. Mi se moramo organizirati in sprijazniti, potem se bode tudi v deželni in državni zboru na nas oziralo, kajti potem bomo mogli tudi mi take nam naklonjene državne in deželne poslance voliti, kateri bodo resnično za nas kaj delovali. Kaj nam koristi pri županstvih se pritoževati, kakor se je pred kratkim časom prigodilo, da so nekteri obrtniki pisali na svoje županstvo, da mora po postavnem potu s takimi postopati, kateri niso sami zmožni kakošno delo izvrševati, ki niso izučeni, ali sploh brez obrtnega dovoljenja. Dotično slavno županstvo je oddalo spisek c. kr. okrajnemu glavarstvu. To pa le takrat more kaznovati, kadar je kateri tožen, da brez obrtnega dovoljenja dela. Pregovor je: „Kjer ni tožnika, ni sodnika.“

Le edino združenje nam more še pomagati. Toraj pridružite se nam tudi po deželi v velikem številu, in se ne pustite strašiti, ako kdo poreče, saj ne bode te nič dosegli. Dosegli bomo seveda le takrat, kadar bodo naše težnje in béla malega obrta pred deželni in državni zbor prišle. V to nam pomagaj Bog!

Zakličem vam še enkrat: „Združimo se!“

Obrtn.k.

Domače vesti.

(Častno občanstvo.) Zaradi njegovih plemenitih namen in blagih činov je občina Loka pri Črnomlju soglasno imenovala gosp. Antona Kup-

ko so preganjali sovražnike, odsekal nekemu Francozu obe roki. „Dolgo ni mogel na to pozabiti, neprenehoma je imel tega nesrečnega pred očmi,“ pripovedoval je hišnik. „Toda tekom let je precej pozabil, dokler ni prišlo zdaj vse zopet v stari tir. Ko mu roka tako slabi, ga ima zopet neprenehoma v mislih in ga zre pred seboj.“ „In se pokori,“ je pristavil zdravnik. „Ali hoče trpeti?“

Ko se je vračal domov, je zagledal na polju pri cesti starega Vlčka, ki je sedel na obcestnem kamnu. Sedel je zavrt v stari vojaški plašč, v jasnem jesenskem solcu pa se je blestel na njem zaslužni križec. „Tu sedi revež,“ si je mislil zdravnik. — „Nekoč je tako sedel a konju, v kirasirskem oklepu, mož kakor gora, poln moči in zdravja, in sedaj —“

Zdravniku je donela na uho beseda, ki jo je preje govoril doslužencev sin: „Vest.“

(Konec sledi.)

ljena, beležnika v Črnomlju, svojim častnim občanom. Čestitamo!

(Vsled naredbes c. kr. poštno-hranilničnega urada na Dunaju) se mora na položnicah čekovnih vlog zapisati datum istega dne, ko se je vloga vplačala. Ako je na položnici drug datum, mora stranka na desnem robu pristaviti opombo: „vplačano dné . . .“ in se podpisati. To opombo pristavi razun vplačitelja samega lahko tudi kdo drugi, na pr. njegov sel, nikdar pa ne poštni uradniki. Prvotni datum mora ostati nespremenjen. Ravno tako je postopati, ako je datum v položnici popravljen; ako ga pa sploh ni, mora ga napisati stranka sama.

(Stenografski venček.) V Novem mestu se baje v kratkem osnuje splošni stenografski venček, obstoječ iz uradnikov, trgovcev in dijakov, v katerem namerava tri ure v tednu predavati slovensko stenografijo gosp. Rudolf Binter, c. kr. davčni uradnik. Z veseljem pozdravljamo to vrlo podjetje.

(Kmetijska podružnica v Novem mestu) je dobila za oskrbovanje ameriških trtnic izšolanega vinogradnika, katerega hoče prepuščati tudi drugim gospodarjem proti mali odškodnini. Kdor želi tedaj pri zasajanju novih vinogradov ali pa za cepljenje trt imeti dobrega pomočnika, naj se zglesi pri kmetijski podružnici v Novem mestu.

(Da spopolnimo) v zadnji št. „Dol. Novic“ stran 58 priobčeno poročilo o interpelaciji drž. posl. g. V. Pfeiferja, prinašamo jo dobesečno, kakor jo je stavil 29. marca 1898 na finančnega ministra: Ali hoče Njegova ekscelencija naročiti davčnim uradam, da se troški pomlajevanja po trtni uši poškodovanih vinogradov odštevaljo od drugih dohodkov davkoplačevalca v smislu zakona z dne 27. oktobra 1896 d. z. št. 220?“

(Iz nabiralnika) v gostilni g. K. Rozmana v Novem mestu prejeli smo za „družbo sv. Cirila in Metoda“ 4 gld. 50 kr.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu marcu 1898 je 168 strank vložilo 56.866 K 26 h; 101 stranka vzdignila 33.688 K 57 h; toraj več vložilo 23.177 K 69 h. 11 strankam se je izplačalo 14.640 K posojila; stanje vlog 1,006.809 K 38 h; denarni promet 155.700 K 6 h.

(Nabor novincev) v novomeškem davčnem okraju vršil se je dné 6., 12. in 13. t. m. Dne 6. t. m. bilo je pri naboru 170 stavlencev, od katerih je bilo 36 potrjenih; dné 12. prišlo je k naboru 138 stavlencev, potrdili so od teh 37 v vojake; dné 13. aprila pa je prišlo 160 mladenčev k naboru, od katerih se je potrdilo 49. — 14. t. m. pa so prišli v Žužemberku 103 stavlenci k naboru, od istih bilo jih je 30 potrjenih. Uspeh je tedaj, v odstotkih računjen, mnogo povoljnější nego zadnje leta.

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca marcija 61 bolnikov, koncem februvarija jih je ostalo 61, skupaj 96. Od teh se jih je ozdravilo 46, zboljšalo 12, neozdravljena bila sta 2, umrli so 4, in sicer eden vsled ostarelosti, eden vsled kapi, eden vsled srčne hibe in eden umirajoč pripeljan. V oskrbovanji ostalo jih je 32. Oskrbovalnih dnij se je nabralo tekom preteklega meseca 1088.

(Ljudsko štetje.) Na Kranjskem, kjer prebiva 503.977 duš, bilo je minolo leto 3.538 porok in 18.801 rojstvo; umrlo jih je 13.613. Po starosti jih je umrlo do en mesec starih 1.207, do eno leto starih 3.303, do pet let starih 6.144. Od 5 do 15 let umrlo

jih je 1.006; od 15 do 30 let 882; od 30 do 50 let 1.114; od 50 do 70 let 2.177; nad 70 let starih 2.282. Od osmih starost ni bila znana. Od teh umrlo jih je 648 vsled prirojene slabosti, 2.039 na jetiki, 671 na pljučnici, 935 za davico, 444 na oslovskem kašlju, 282 na škrlatinki, 46 na dobrocah, 157 na vročinski bolezni, 234 na disenteriji, 256 vsled možganske kapi, 172 vsled srčne hibe itd. Ponesrečilo jih je 243 in sicer: 65 jih je utonilo, 39 umrlo vsled padca z višočine, 23 je bilo povoženih, 12 zgorelo, 10 vsled padca, 9 zmrznilo, 7 zadušilo, po 4 so se poparili, posuli, od strele ubiti in z drevesa pali. Samoumorov je bilo 39, umorov in pobojev 32.

(Društva kolesarje v) se vedno bolj množijo, in vedno gosteje preletavajo deželo za deželo in tako ves svet. Ta društva se združujejo zopet, in nastala je že celota polovice Evrope. To veliko skupno društvo namerava izdati zaznamek vseh boljših gostiln ob dobrih cestah, in vabi take gostilničarje, da bi svoje adrese naznanili v brezplačno objavo v istem zapisniku. Kteri gostilničar je tedaj v položaju, da lahko vsaki čas dobro postreže popotujoče kolesarje, oziroma lahko tudi prenoči, naj objavi svoj naslov na to-le adresu: „Oesterreichischer Touring-Club Generl-Secretariat: Wien, I, Nibelungengasse 8.“

(Pole s podobami za šolo in dom) jela je izdajati to jesen družba za razmnoževalno umetnost. To so lepo umetno risane podobe, ne tako slabe, kakor smo jih vajeni videti o božiču pri pastircih za jaslice. Po vsebini so razdeljene tako le: Svetopisemska zgodovina, pripovedke in legende, bajke, zgodovina, zemljepisje, podobe iz ljudskega življenja, živalsko življenje, tehnične naprave. Za letos izšlo je 25 pol, nadaljevati se namerava do 500 pol. Podobe so namenjene šoli za nazorni nauk, ter jih v rabo priporoča vis. ministerstvo. Za dom pa so namenjeni zlasti za tisti del ljudstva, ki nima časa in prilike izobraževati se drugače; zato je posameznim polam na zadnji strani pridodano besedilo v vseh avstrijskih jezikih, tedaj za nas v slovenskem. To nastopi povsod tam, kjer prinaša podoba oblike ali dogdke, ktere ni lahko umeti brez nekega znanja. Ogle dovalec s podobo obogati ali oživi svoje znanje, ker ga bode veselje nad podobo izbujalo natančneje pozvedeti, kaj predočuje. Vsaka pola, ki je 37+48 cm velika, velja v črnem tisku 5 kr., ktere so pisane in veljajo 10 kr. Dobivajo se po vseh prodajalnah s knjigami in papirjem.

(Pomladnih glasov) 8. zvezek prišel je za praznike na svitlo v znani lepi obleki. Pomladni glasi so se mladim in starim toliko priljubili, da ne potrebujejo veliko priporočila. Vsebinska je lepa in tekmuje s prejšnjimi zvezki.

Razne vesti.

* (Nesreče na morju) so pogosteje, kakor bi človek mislil. Letno poročilo nemškega kraljestva o tej stvari poroča, da se je leta 1895 ponesrečilo 155 pod Nemčijo spadajočih bark. Opomnimo pa, da Nemčija niti nima najboljnjega brodovja. Ponesrečilo se jih je od teh 61 vsled obtičanja na obrežju ali nad morskimi plitvinami, tri vsled prevrnitve ladije na stran ali narobe, 37 se jih je potopilo, 11 druga ob drugo butile (treščile), 16 vsled poškodb ponesrečilo, 4 pogorele, 23 se jih je zgubilo, da se ni zvedelo kako in kam so prešle. Vsled teh nesreč je od 1772 na teh barkah se nahajajočih ljudij 384 službujočih ljudij in 202 potovalca konec storilo. To pa je le majhen del vsega mornarstva.

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

G. svetnik J. Kinsky 3 gl.; g. župnik Greg. Malovrh 5 gl.; go. pa Josipina Hočevar 50 gl.; Slav kranjska hranilnica 50 gl.; Dobrotniki iz Mesta in Kandije 25 gl. 5 kr.

Darovi za kapelico Božjega groba:

Gospod sanitetni svetnik, zdravnik Dr. Unterlugauer v Sarajevu 5 gl.; gospod Janez Mirtiš 1 gl.; gospa Marjeta Perše 2 gl.; družba gospodov pri Štemburji 2 gl. 29 kr.

Loterijske številke.

Gradec	18. marca	64	30	46	32	89
Trst	26. "	9	36	83	15	12
Gradec	2. aprila	11	49	59	13	83
Trst	9. "	16	40	83	27	85

Tužnim srcem javljan vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je moja iskreno ljubljena soproga, gospa

Ana Nimrod

včeraj dne 14. marca ob 6. uri popoldne, previdena s sv. zakramenti, po dolgej in mučnej bolezni, v 82. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb hode v sredo dné 16. marca ob 5. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v mnogih cerkvah.

Drago pokojno priporočam blagemu spominu in molitvi.

Novo mesto, dné 15. marca 1898.

ZAHVALA.

* Za milo sočutje ob bolezni, kakor tudi ob smrti moje nepozabne soproge izrekam vsem prijateljem in znancem, posebno preč. duhovščini, slavni novomeški godbi, vsem častitim spremljevalcem pogreba najtopleje zahvalo.

Novo mesto, dné 30. marca 1898.

Nestor Nimrod.

posestnik v Novem mestu.

ZAHVALA.

Za milo sočutje med boleznijo in ob smrti nepozabne soproge svoje, gospe

Karoline Kušlan

pravim vsem blagim prijateljem in znancem: Bog plačaj!

Novo mesto, 2. aprila 1898.

(114)

Anton Kušlan,

podobar in pozlitar.

Kmetijska šola na Grmu

ima na prodaj še veliko

topinambure ali laške repice,

ki je prav dobra krma za prašiče.

Mernik velja le 20 kr.

(115-1)

Vino

domačega pridelka

(112-1)

je na prodaj

v grajščini Bajnof (Weinhof) pri Rudolfovem.

Resna ženitev. 32 let star fant, samec, velike čvrste postave, s premoženjem v gotovini 2000 gld., dober gospodar, želi se k kakemu dekletu ali vdovi brez otrok z lepo kmetijo priženiti. Samo resne ponudbe, tudi brez slike, naj se pošljejo pod „J. K. 100, pošta Kostanjevica, Dolenjsko poste restante.“ (111)

Konjska oprava (Geschirr) je ceno na prodaj. — Kje pové upravništvo „Dol. Nov.“

Faranom in obiskovalcem božje poti

na Zaplazu

priporočam svojo dobro urejeno gostilno, kjer se dobé dobre jedi in pijače, dalje prodajalno z različnim špicerijskim blagom, železnino in blagom za obleko.

Vabim uljudno k obilnemu obisku, ter obljubujem nizke cene ter dobro postrežbo.

(102-1)

Frane Vinkšel.

Hiša v najem, pripravna za trgovino, pekarijo ali pa za mizarstvo. Več se izvé pod naslovom: „Poste restante 50 v Metliki.“ (110-1)

50.000 mladih smrečič

za presajenje na prodaj. (109)

1.000 štiriletnih smrečič velja 2 gld. — kr.

1.000 petletnih „ „ 2 „ 50 „

1.000 šestletnih „ „ 3 „ — „

Potem velika množina po 1 m visocih po 20 kr., 2 m visocih po 40, in 3 m visocih po 80 kr.

Posiljajo se proti povzetju. Naročila naj se pošljejo z napisom: „Mlade smreke“ Poste restante Novo mesto.

(113-1)

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu usojam si naznaniti, da sem prevzel

brivnico

po pokojnemu gosp. Gjuro Dianič-u na glavnem trgu v hiši g. Božiča ter bom tam svoj obrt izvrševal.

Priporočam se slav. občinstvu, da mi izkaže isto zaupanje, kakor mojemu predniku in zagotavljam slavno isto točno in skrbno postrežbo.

Naidejate se mnogobrojnega obiska bilježim z najodličnejšim spoštovanjem

Josip Kuzman.

Novo mesto, dne 14. aprila 1898.

Ozkotirni
**VOZovi iz
jekla**
za

stavbena podjetja, gozdarstvo
in poljedelstvo.

Tovarna za izdelke
iz gline i. t. d.

za ročno rabo,
za rabo s konji in
za parno silo.

Orenstein & Koppel

Prag • Feldbahnfabriken • Budapest
WIEN. I., Annegasse 3.

Jeklene železnične
šine, kolesa, osi i. t. d.

Najemnina
celih prevožnih naprav.

Kolarja, dobrega in veččega, kateri je zmožen za kola, prejme in druga v obrt spadajoča dela, išče ter daje natančnejša pojasnila pismeno Pavel S. Turk iz Drage pri Loškem Potoku.

Hiša, pripravna za gostilno in prodajalno, obstoječa iz petih sob, dveh kuhinj, dveh kletij, poda, hleva in svinjakov se da na tri leta v najem. Hiša se nahaja pri Semiču, štiri minute od farne cerkve. — Več pove Ana Tomc, katera tudi najemnino sprejema. (104)

Zavitek z dvema solnčnikoma in dežnikom se je zgubil 6. t. m. v Novem mestu na potu iz kolodvora v Šmihel. Kdor ga je našel, blagovoli naj ga oddati v gostilni „pri Štemburju“ v Kandiji. (103)

Gostilna na račun, velika in prav dobro obiskovana, oddati je takoj v tej stroki izurjenim zakonskim ljudem. — Več se izvé pri Antonu Jacaz (Jakac) v Novem mestu. (94-2)

Naprodaj je hiša v Žabji vasi št. 7 kjer je bila gostilna. Obstoji iz dveh sob, dveh kletij, vsega potrebnega gospodarskega poslopja in vrta. Proda se takoj. — Več se izvé ravno tam. (89-2)

Prodajalnica z eno sobo, kuhinjo in dve kletima se odda na tri leta v najem po najnižji ceni. Prodajalnica je na prav lepem prostoru, pri farni cerkvi zraven šole. — Več pove Anton Hönigsman v Semiči. (88-2)

Za vsa mizarska dela,

za stavbe, cerkveno in sobno opravo, po najnovejšem slogu

(105-1)

se priporoča

Alojzij Kobe,

mizarski mojster v Metliki, z dovršeno preskušnjo na c. kr. tehnološkim obrtnem muzeju na Dunaju.

Jedino pravi BALSAM

(Tinctura balsamica)
iz lekarne pri „angelju varhu“
in tovarne farmacevtičnih pre-
paratov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih
oblastev.

V svrhu varnosti ob-
činstva pred ničvred-
nimi ponarejenjimi
od sedaj nadalje to-le
oblastveno registrova-
no varstveno znakom.

Najstareje, najpristneje, najreelneje in
najceneje ljudsko domače zdravilo, ki
vsebuje železo, želodčen krč itd. ter je vpo-
rabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka
Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak
balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene
znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje
ponaredbi. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno
varstveno znakmo, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemo-
valce mojega jedino pravega balzama, kakor tudi prekupe
nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balza-
mov, zasledujem najstrežje sodnijskim potom na podlagi
zakona o varstvenih znakmah. Kjer se ne nahaja zaloga
mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
stane franko do vsake avstro-ogrske poštne postaje 4 krone,
v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih
steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti pred-
plačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zeleno
varstveno znakmo, katero mora nositi v znak pristnosti
vsaka steklenica. (139-19)

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Dve male sobe, prazne ali pa s hišno
opravo, so takoj od-
dati v Kraus-ovi hiši pod kapiteljnom. — Več se
izve v hiši. (100-2)

Učenec se sprejme v prodajalnico z
špecerijskim in
železniškim blagom. — Kje pove opravn. „Dol. Novic“.

Lepa obokana klet je za nizko na-
jemnino koj od-
dati v Novem mestu št. 157. (2-8)

(90-2)

AVGUST FISCHER,

krojaški mojster v Novem mestu.

Slav. občinstvu naznanjam najljubše, da
sem otvoril svojo krojaško obrt pritlično v hiši
svojega očeta Karol Fischer-ja na Velikem trgu
št. 85.

Priporočam se posebno prečast. duhovščini
in gg. uradnikom za izdelovanje vsakovrstnih
oblek, kakor tudi uniform, katere bodem vedno
po najnovejšem kroju, fino in po najnižjih cenah
izdeloval.

Prevzamem tudi vsaktera popravila.

(71-3)

P. n.

Slavnemu občinstvu s tem najljubše naznan-
jam, da sem otvoril dne 6. marca t. l.

urarsko delalnico v Kočevju na Auerspergovem trgu št. 94

ter priporočam svojo bogato
zalogo vsakovrstnih žepnih in
stenskih ur, ur z nihalom in
budilnic, kakor tudi verižic
najfinejše do najceneje vrste.
Popravila ur kakor tudi vseh
v urarsko stroko s padajočih
stvari izvršujem solidno, naj-
hitreje ter cenó z večletnim
pismenim jamčenjem.

Naročila po pošti izvrš-
im kar najhitreje mogoče
in vestno.

Za obilna naročila in obisk uljudno prosim
s spoštovanjem

Josip Höfferle, urarski mojster
v Kočevju Auerspergov trg št. 94 (Kranjsko.)

Oves,, Willkomm“.

Ta izvrstna vrsta težkega ovsa obrodi v vsaki
zemlji prav dobro in se je pokazala kot najzgodnejša
in najrodovitejša; ima visoko in prav dobro krmilno
slamo in ne poleže. Ker se mora ta oves jako redko
posejati, zadostuje 50 kg za en oral. Razpošilja se z
vrečico vred 25 kg za 5 gld., 50 kg za 9 gld. 50 kr.,
100 kg 18 gld. — Vrečice, ki imajo 5 kg pošiljajo se
poštne prosto na vsako poštno postajo za 1 gld. 70 kr.

Oskrbništvo grajščine Goliče pri Konjicah
na Štajerskem. (61-4)

Poslopje s posestvom, premični-
no, zem-
ljiščem in vsem pripadajočim je na prodaj na Uršnih
selih h. št. 65. (Fara Toplice). (78-3)

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in biciklov.

IVAN JAK,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

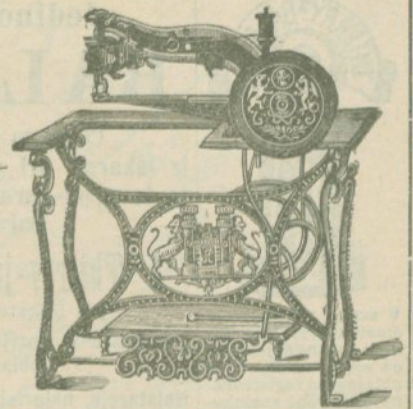
Ceniki na zahtevanje brezplačno in franko.

Zastopnik za Metliko in okolico:

Friderik Skušek v Metliki. (131-20)

Berite!

Singerjevi šivalni stroji

so izkušeno le najbolji in se dobivajo v Novem mestu pri

(91-2)

Medvedu.

Priporoča pa tudi kolesa, in svojo novo založeno trgovino z oblačilnim blagom.

Učenec sprejme se takoj za mesarski obrt pri Josip Windischer-ju v Kandiji pri Novem mestu. (97-2)

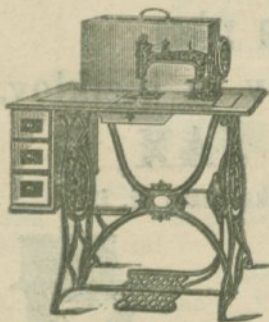
Franc Murn,

lectar in svečar v Kandiji pri Novem mestu,

skupuje različne voščencine in rumen vosek po najvišjih cenah. V zalogi ima vedno izvrstni med, katerega prodaja na drobno in debelo. (81-3)

Josip Ogoreutz,

Novo mesto.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev na Kranjskem priporoča

svojo veliko množino šivalnih strojev

raznih sistemov, po najnižjih cenah in ugodnih pogojih:

Ob enem priporoča svojo bogato izbiro blaga za različno možko in žensko obleko, nagrobnih vencev s trakovi in napisi itd. (98-2)

Posestvo v Ločni pri Novem mestu,

v prav dobrem stanu, se daje v najem ali pa se tudi proda. — Več pove lastnik

(77-3)

Franc Rifelj,

posestnik v Ločni št. 11. (Pošta Novo mesto.)

Steinfeldska pivovarna

Bratov Reininghaus

v Gradci

Centralna zaloga v Ljubljani (Šiška)

(zastopništvo M. Zinnauer)

priporoča vležano

marčno in eksportno pivo

v sodčkih in steklenicah.

Zaloga za Novo mesto in okolico

pri gospodu

Anton Jacoz (Jakao),

gostilničar pri g. Brunnerju in pri g. Skaber-netu v Novem mestu. (93-2)